

Ageposten. 1885. Utsnitt.
Av Carl Locher, en av Skagenmalerne.
Bildet tilhører Skagens Museum.

Hvorfor og hvordan spare i fond

Dagens program

- Hva er et aksjefond?’
- Hvordan redusere risikoen ved fondssparing?
- Risiko, avkastning og langsiktighet

- Spørsmål

Et nødsudd. 1888. Utsnitt.
Av Christian Krohg, en av Skagenmalerne.
Bildet tilhører Skagens Museum.

Kunsten å bruke sunn fornuft

Hva er aksjefond?

Hva er en aksje?

En aksje er eiendel i en bedrift.

- Statoil er delt opp i 3.188.600.000 (3.2 milliarder) aksjer. En aksje koster 122,-.
- Prisen på hele Statoil er ca. 390 milliarder. (122kr x 3.2 milliarder).
- Statoil forventes å tjene 43 mrd etter skatt 2010.

Når du betaler 390 milliarder for en bedrift som tjener 43 milliarder blir avkastningen ca. 11% av det bedriften koster.

Hvorfor skal aksjer gi høyere avkastning enn bankinnskudd?

- Hvis du har penger kan du sette dem i banken
- Banken låner pengene videre til bedrifter.
- Bedriften investerer pengene. Avkastningen til de investerte pengene må da være høyere enn utlånsrenten for å kunne betale tilbake lånet.
- Det betyr at investert kapital i bedrifter (aksjer) gir høyere avkastning enn lånerenten som igjen er høyere enn innskuddsrenten.

Aksjemarkedet stiger over tid

men vi mister lett troen på akkurat det rundt bunnpunktene i markedet

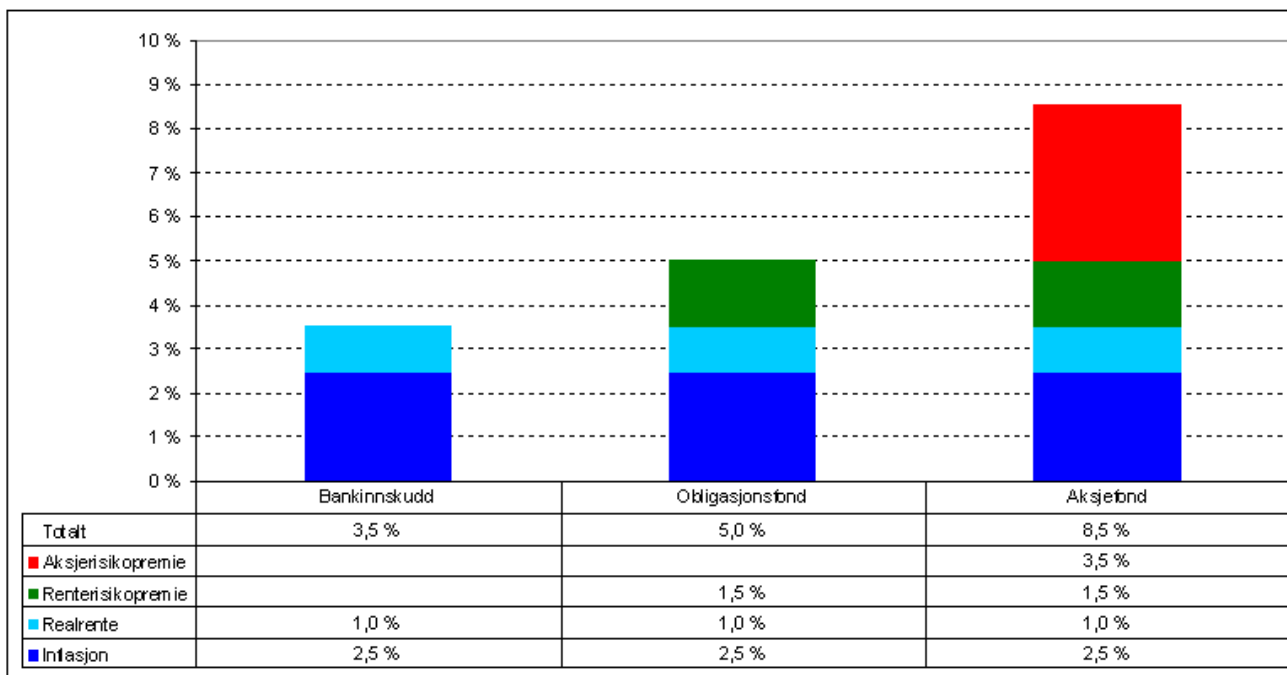

Oslo Børs Hovedindeks

Viser ikke erfaringen siste 2-3 år at man heller bør spare sikkert og sette pengene i banken?

Hva viser 100 års historie?

Aksjer har gitt høyest avkastning. Avkastningen i aksjemarkedet har vært ca. 6 % høyere enn inflasjonen.

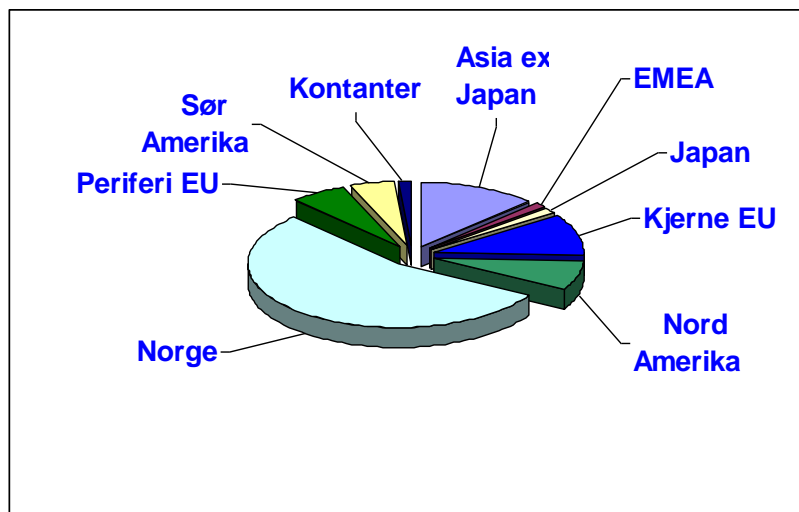
Hva er et aksjefond?

En kollektiv investering! Mange sparere går sammen om å plassere sine midler i verdipapirer i fellesskap..

• Selskap

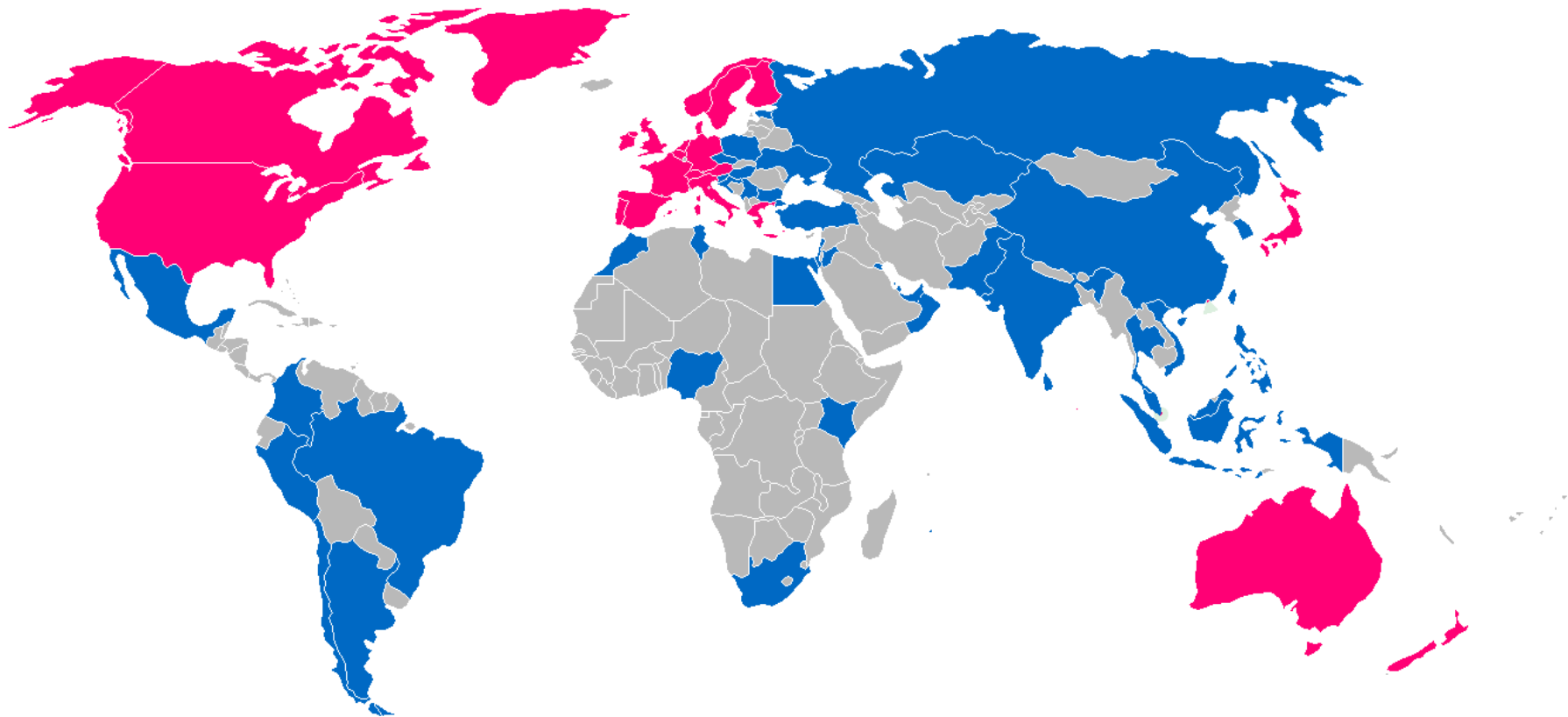
- Kongsberg Gruppen
- Samsung Electronics
- LG Corp
- Telenor
- Solstad Offshore
- Royal Caribbean Cruises
- Eletrobras
- DOF
- Pride
- Ganger Rolf

Geografisk fordeling:

+ ca 150 andre selskaper

Det er mer enn 63.000 selskaper å velge mellom

Skagens Gren. 1907. Utsnitt.
Holger Drachmann, en av Skagenmalerne.
Bildet tilhører Skagens Museum.

Kunsten å bruke sunn fornuft

Hvordan redusere risikoen ved fondssparing?

Hva du bør tenke på når du skal spare ....

- Hva skal pengene brukes til?
- Når skal pengene brukes?
- Hvor fort skal formuen vokse?
- Hvor store er de uforutsette utgiftene?
- Hvor godt tåler du svingninger?

3 eksempler på plassering av kapital

1. "Alt i aksjer" strategien

- Bryr meg ikke om kortsiktige tap. Langsiktig tidshorisont

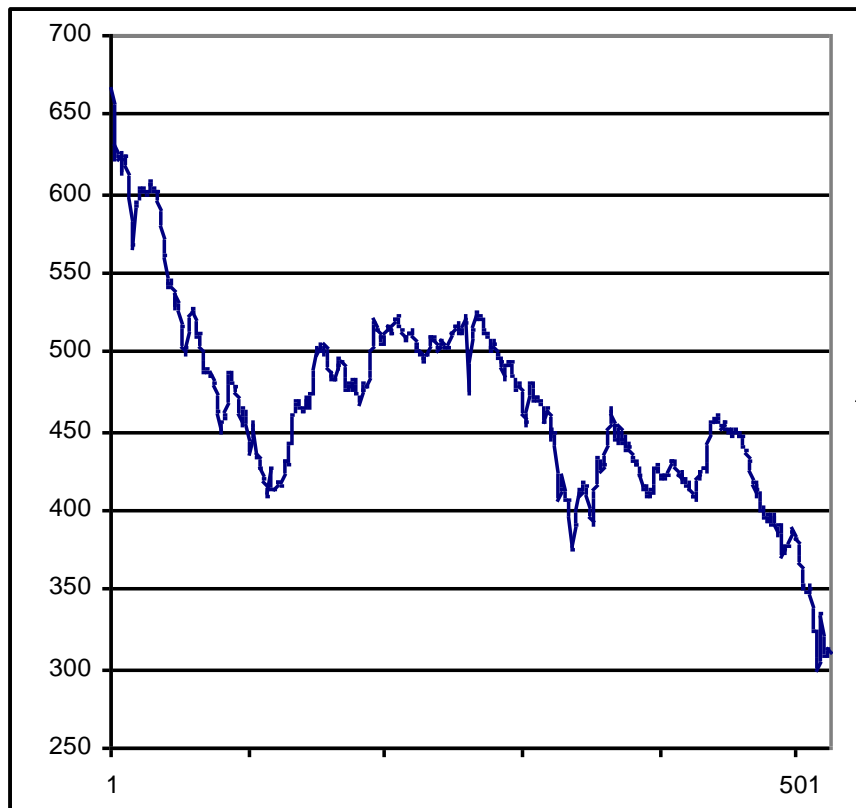
2. Fast fordeling mellom aksjer og renter

- Trenger penger snart.
- Reduksjon av kortsiktig risiko
- Fast fordeling mellom aksjer og renter som rebalanseres årlig (f.eks fordeling på 60% aksjefond og 40% rentefond)

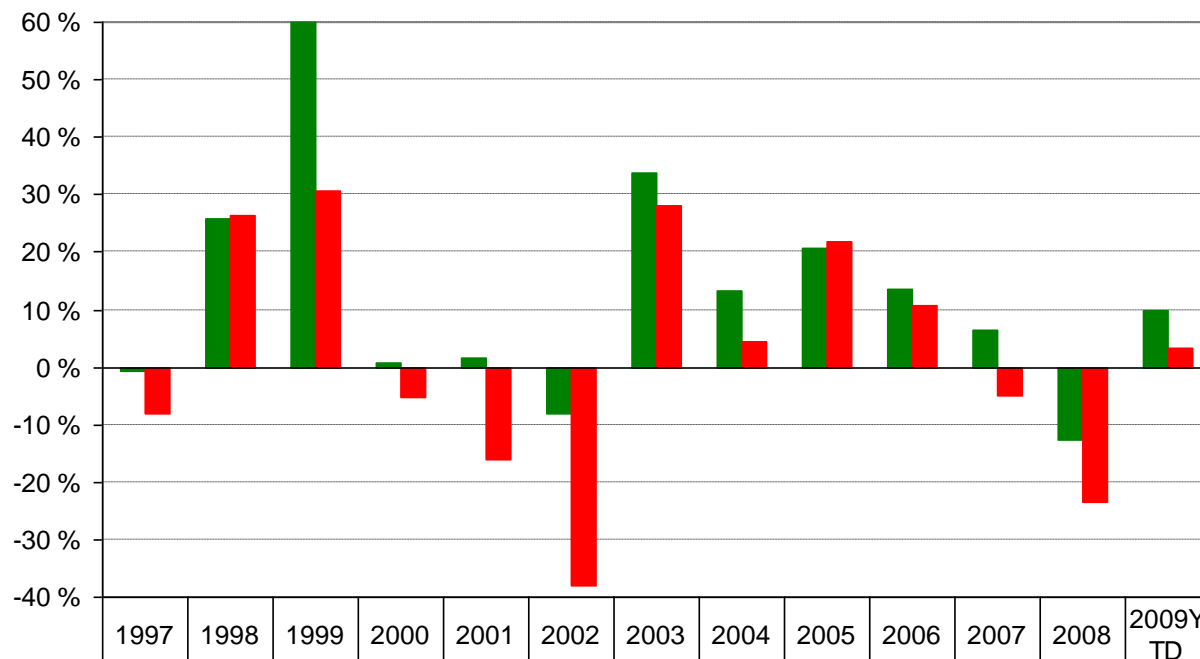
3. Timing

- Alt i aksjefond i oppgang og alt i rentefond i nedgang.
  - Hvis (og bare hvis) du klarer å gjennomføre dette er du allerede meget rik.

Krakket i 90-92; Bilde 1 er nifsere enn bilde

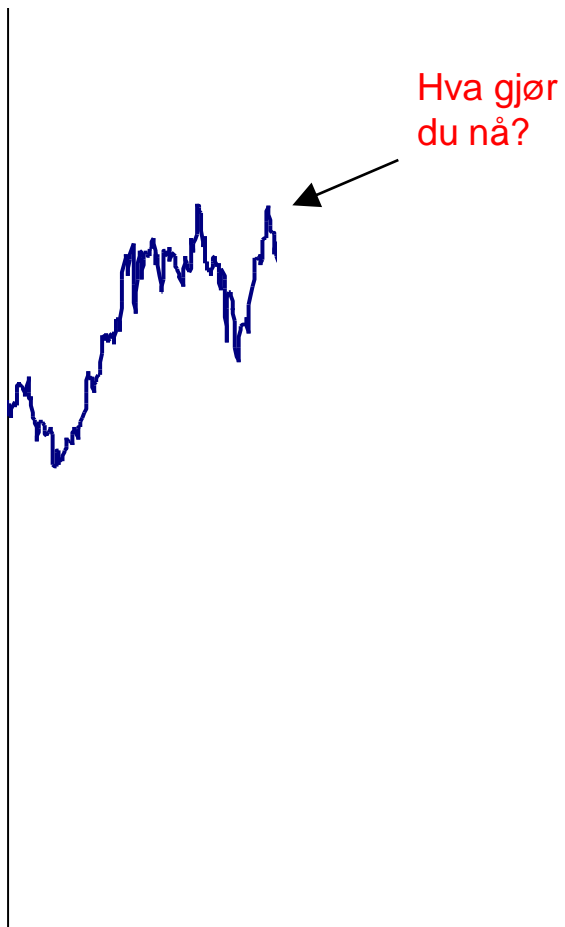
Eksempel: SKAGEN Global og SKAGEN Høyrente

■ SKAGEN Global og Høyrente	-1 %	26 %	60 %	1 %	2 %	-8 %	34 %	13 %	21 %	13 %	6 %	-13 %	10 %
■ Morgan Stanley Verdensindeks	-8 %	27 %	31 %	-5 %	-16 %	-38 %	28 %	4 %	22 %	11 %	-5 %	-24 %	3 %

- Hvilepulsportefølje: 50 % i aksjer og renter har gitt 12.2 % årlig avkastning mot 16.8 % ved 100 % aksjer
- Kun 2008 har gitt større tap enn 10 % (13 %)

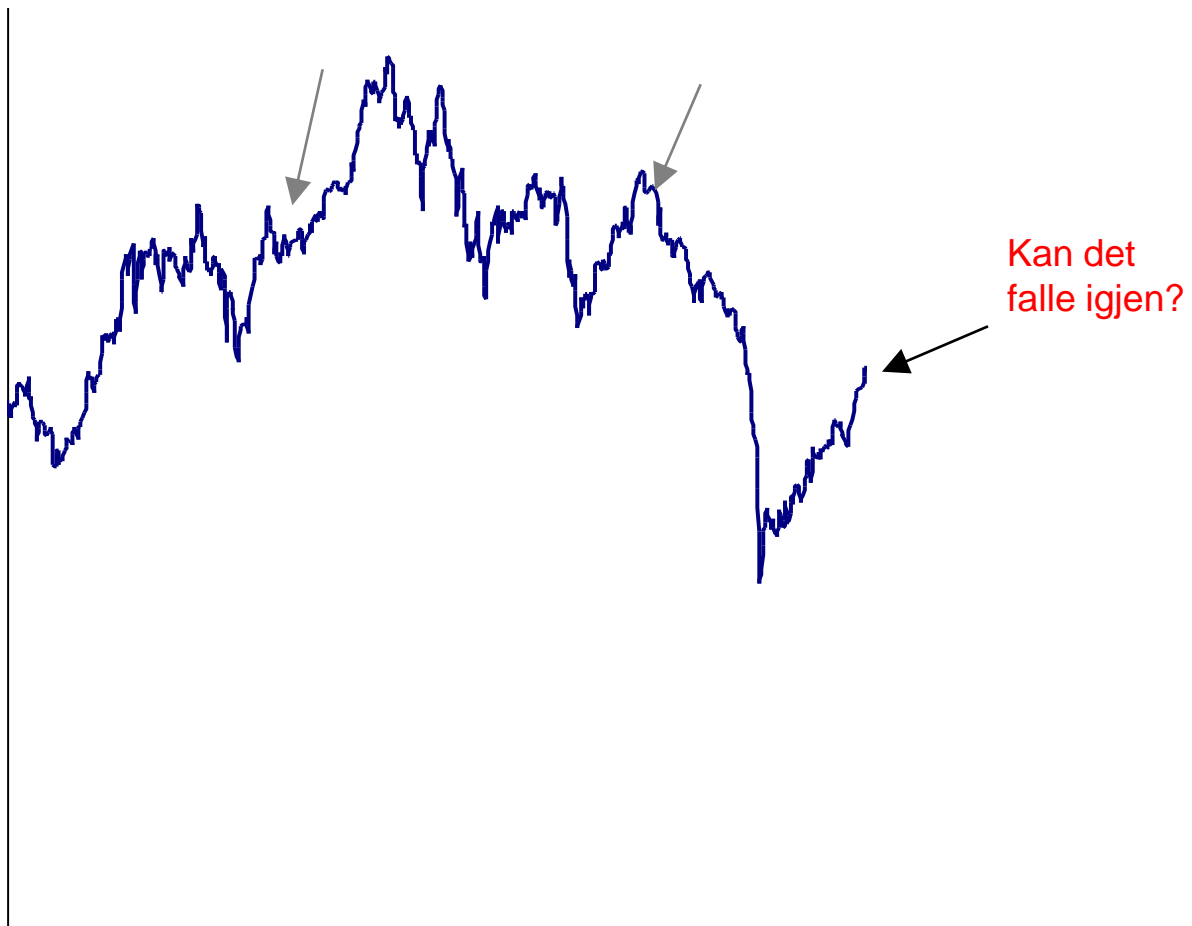
3. Timing: er dette enkelt?

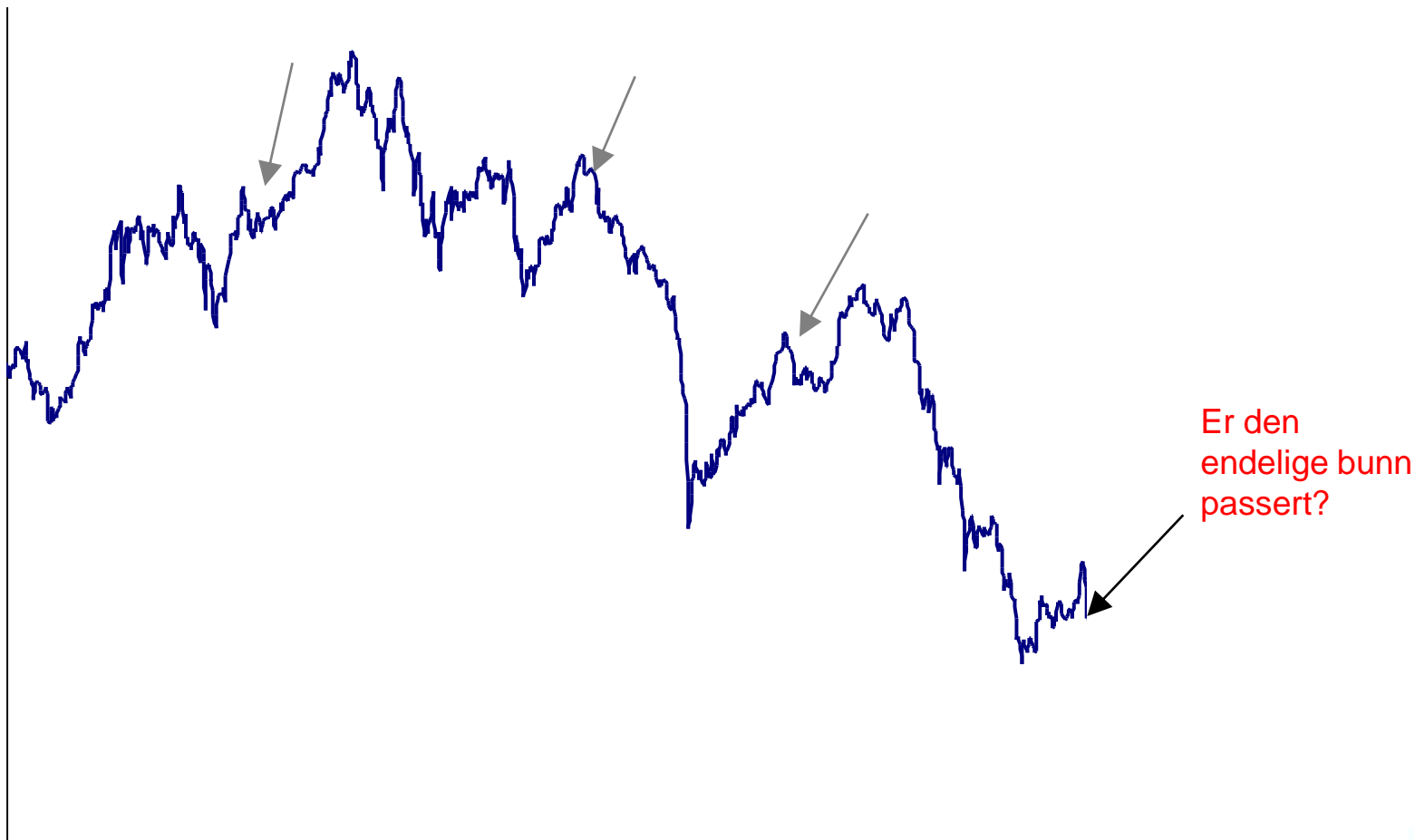
Timing: er dette enkelt?

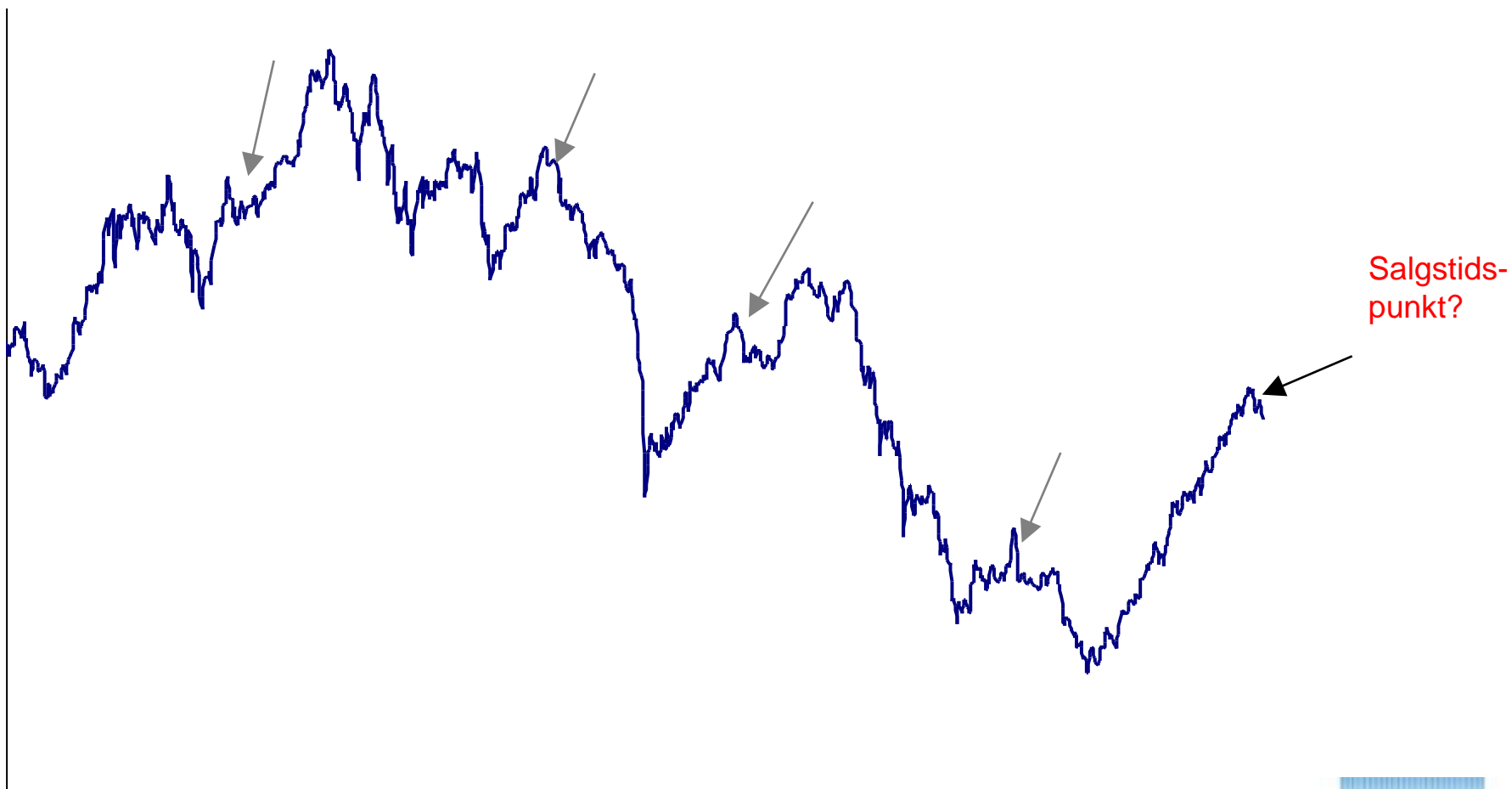
Timing: er dette enkelt?

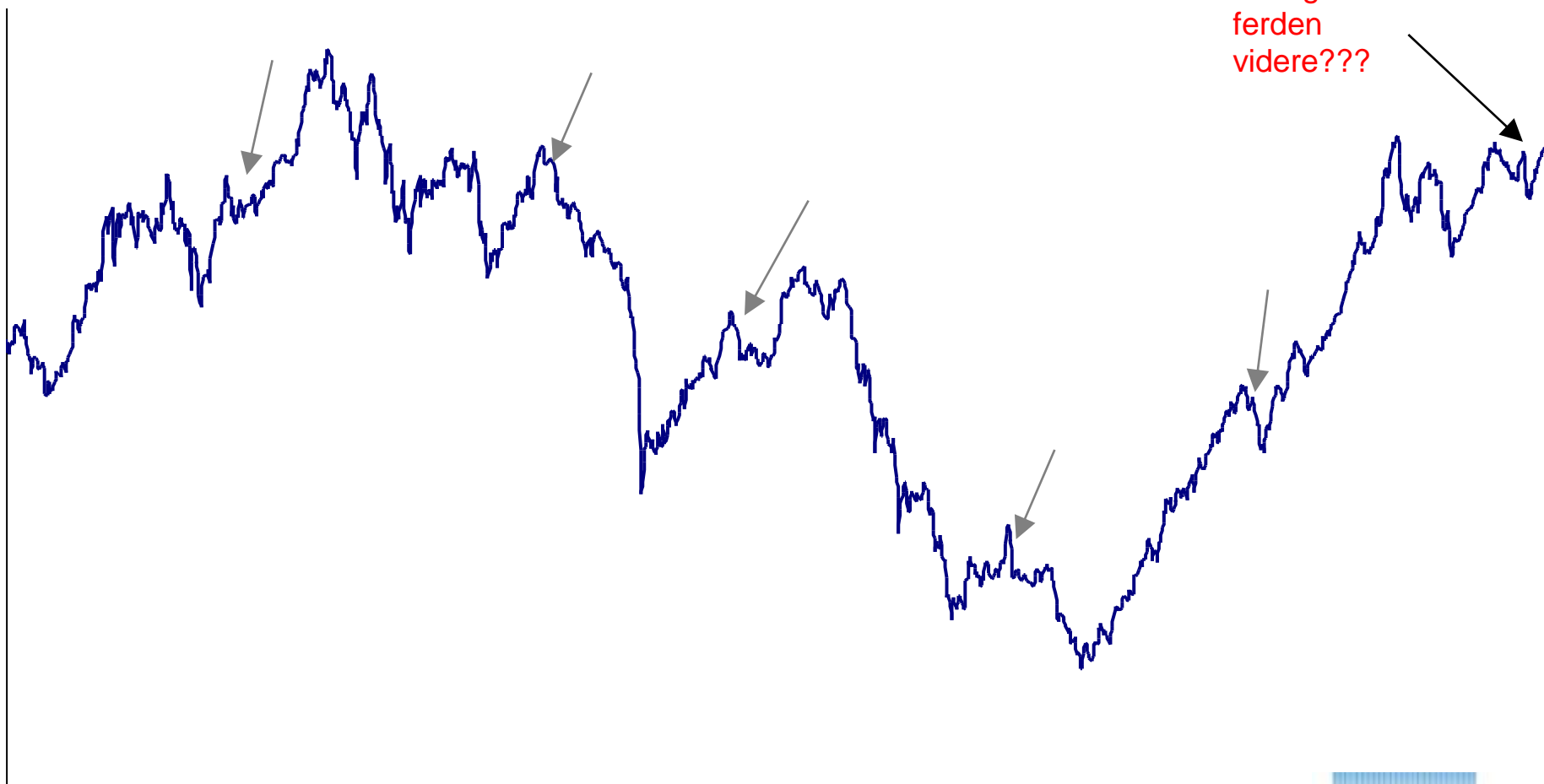
Timing: er dette enkelt?

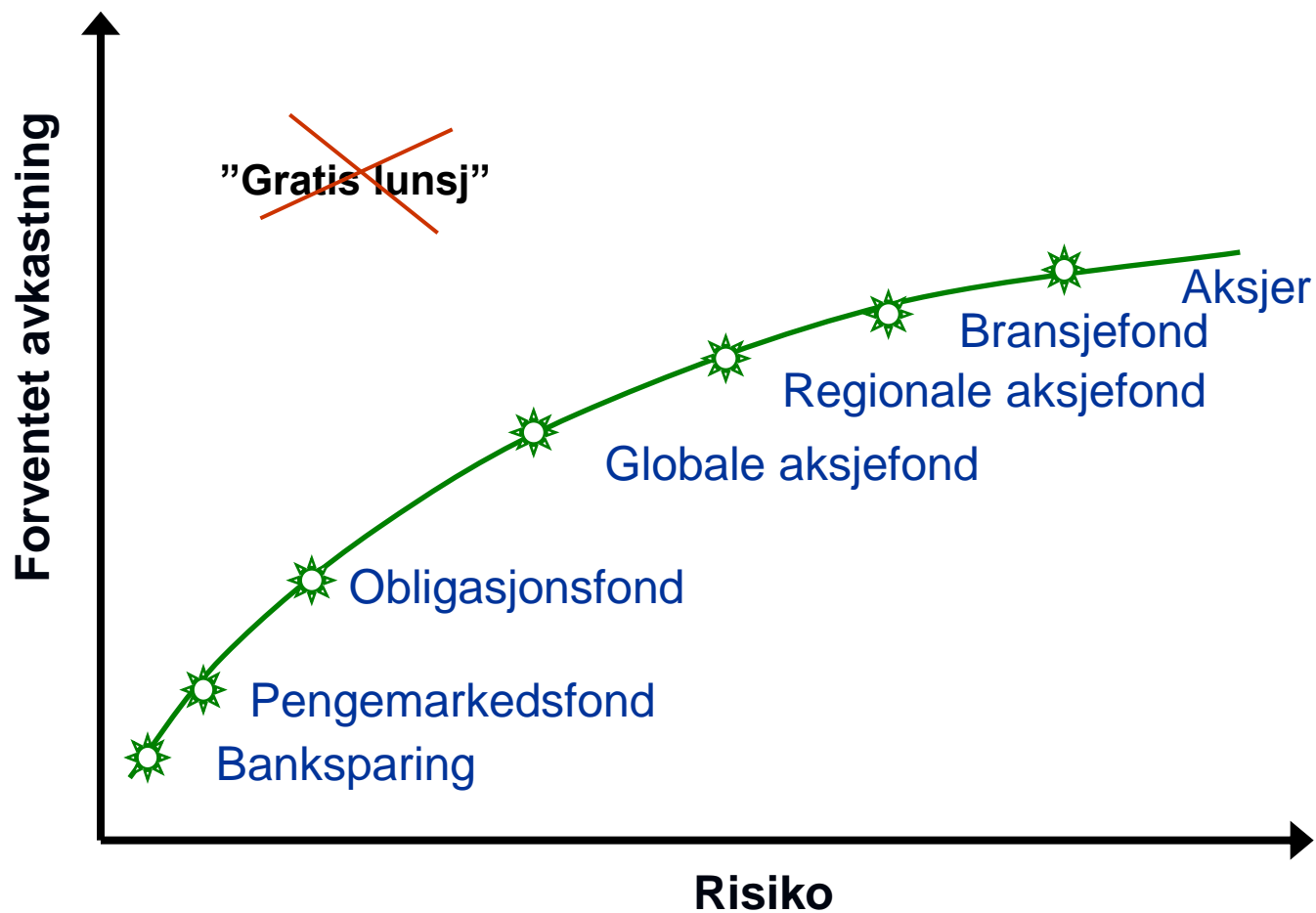
Timing: er dette enkelt?

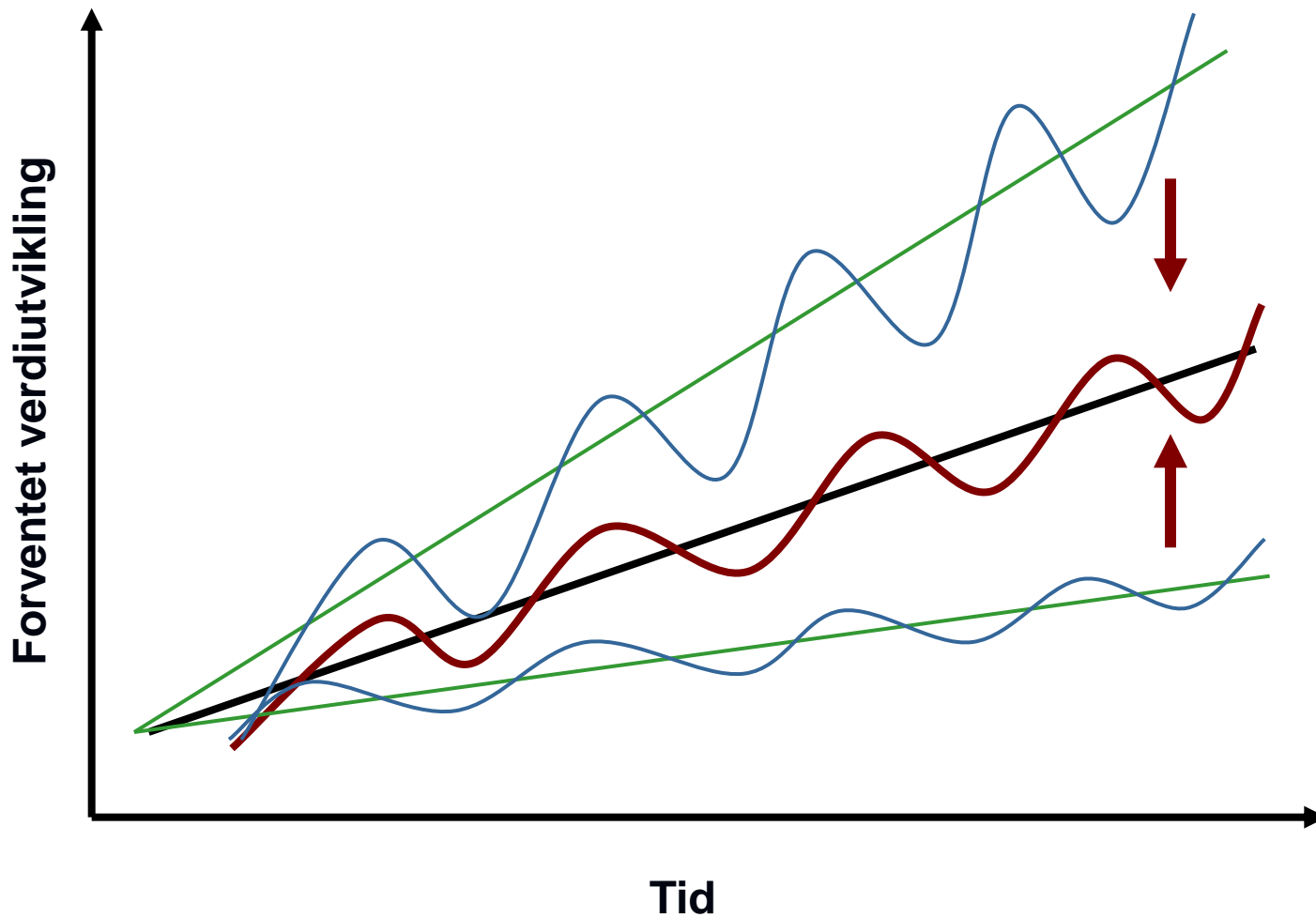
Timing: er dette enkelt?

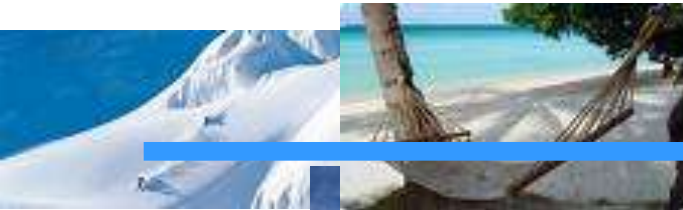
Sett sammen "din" portefølje

Hvor på risikoskalaen ønsker du å befinne deg?

Hvorfor spare?

Kort sikt

1-3 år

Rentefond

Middels sikt

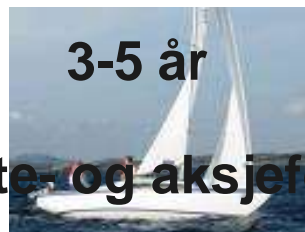
3-5 år

Rente- og aksjefond

Lang sikt

> 5 år

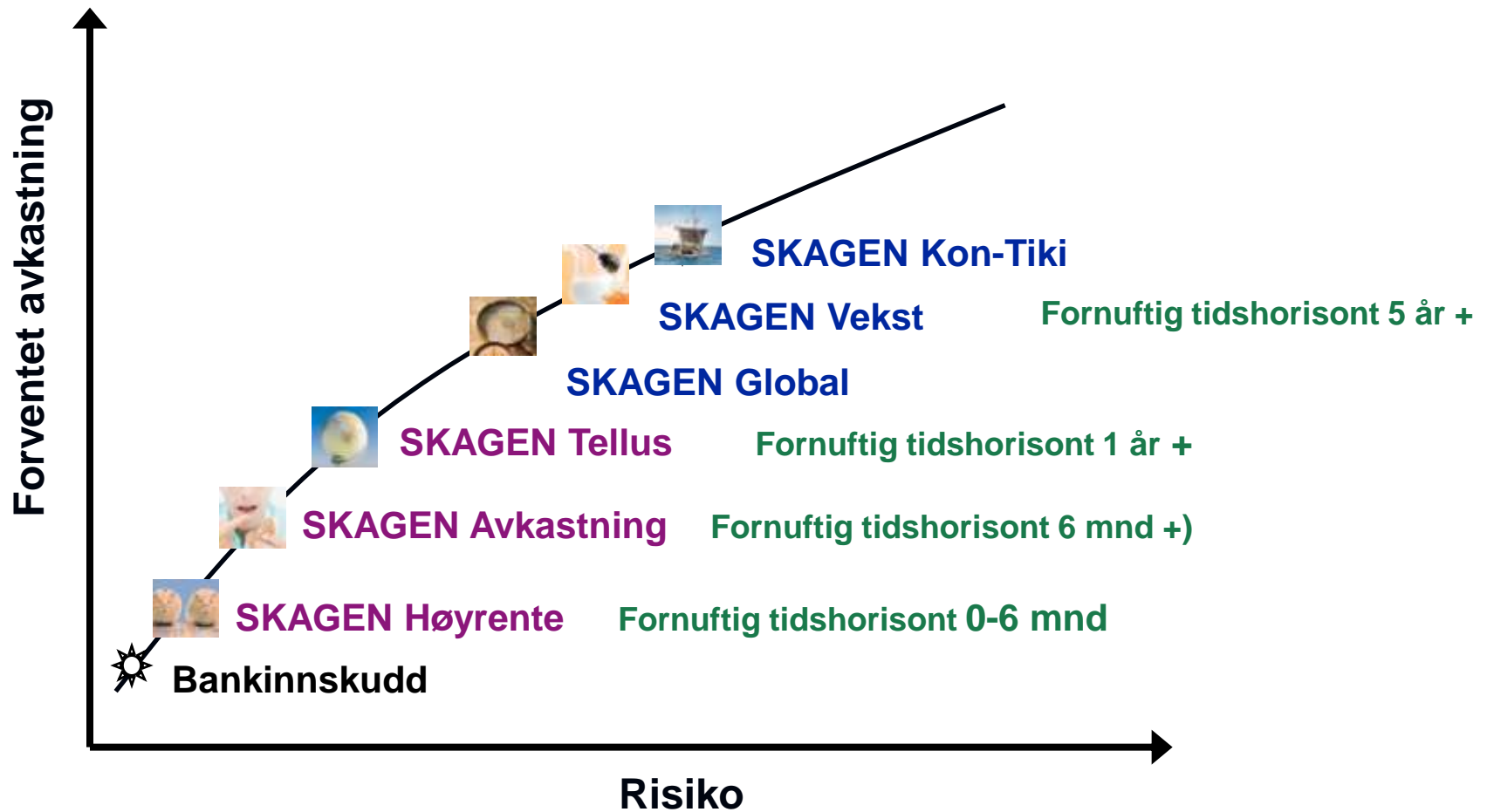
Aksjefond

Ikke glem forholdet mellom avkastning og risiko

Risikoprofil SKAGEN-fondene

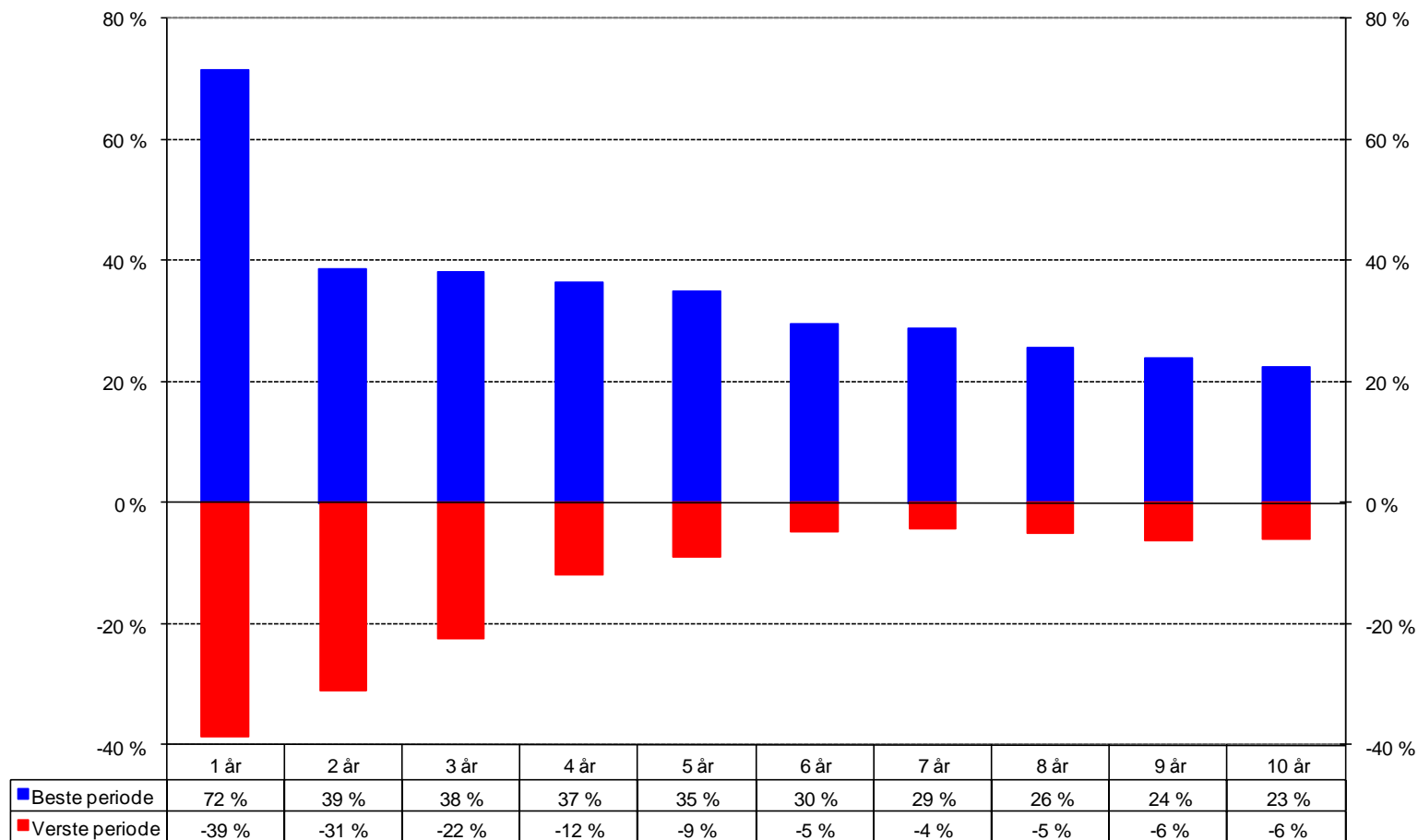
Fiskerne Søren Thy og Thomas Svendsen
i samtale. 1911. Utsnitt.
Av Michael Ancher, en av Skagenmalerne.
Bildet tilhører Skagens Museum.

Kunsten å bruke sunn fornuft

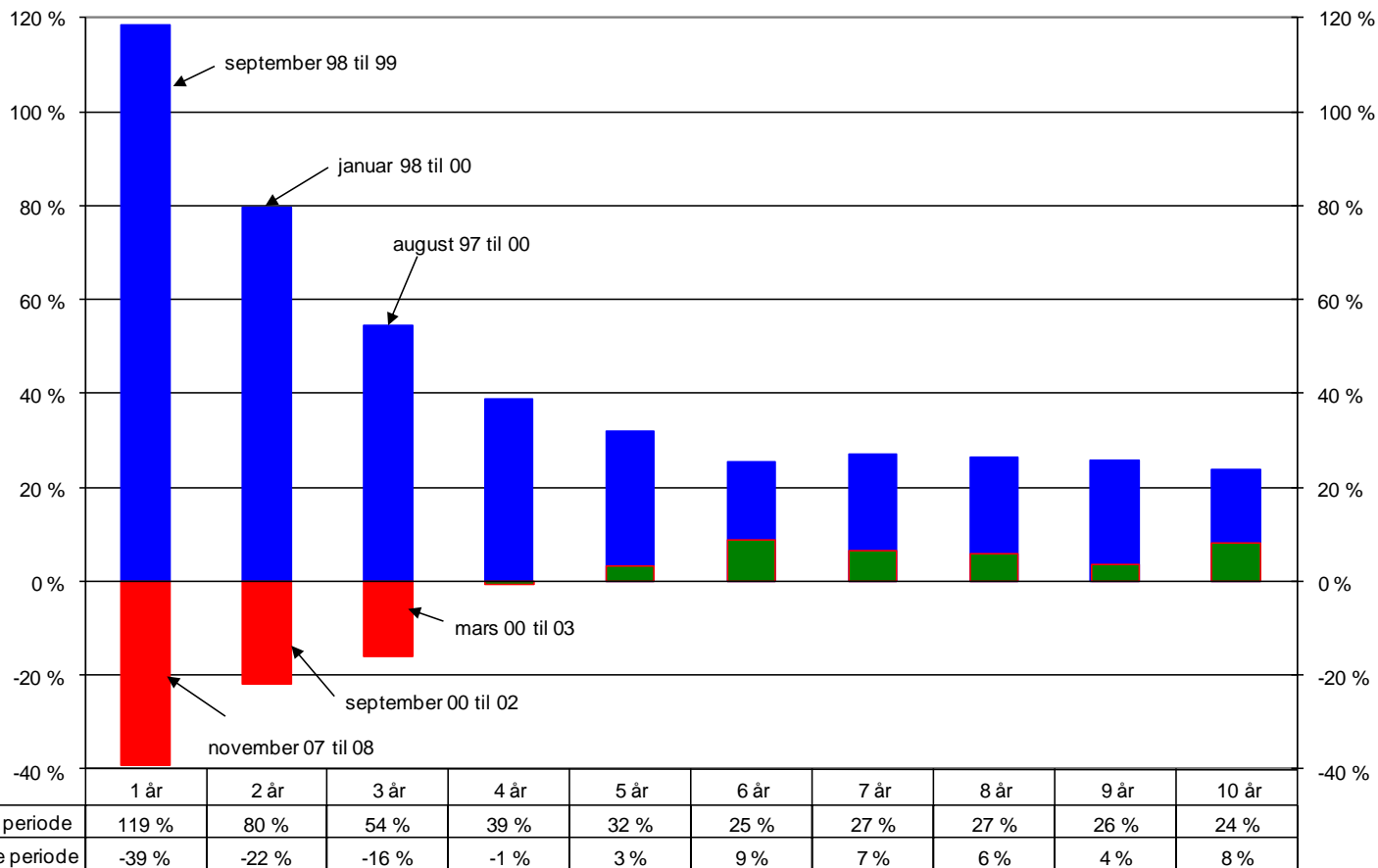
Risiko, avkastning og langsiktighet

Verdensindeks (fra 71)

Oppdatert 30.01.2010

SKAGEN Global

Oppdatert 30.01.2010

Spre risiko, opprett spareavtale

- Avtale om fast trekk fra bankkonto og inn på fond hver måned. Du velger dato for trekk (eksempelvis dagen etter lønn).
- Du kan hoppe over de måneder du ikke vil trekke (eksempelvis juli og desember).

- Du kan også endre beløp når som helst

Når er sparemålet innen rekkevidde?

- Du sparer 1000,- per måned og får 10 % årlig avkastning
- Du har 100 000 om 6 år
- Du har 200 000 om 10 år
- Du har 500 000 om 17 år
- Du har 1 000 000 om 23 år

- Alle tall før skatt

Spareavtale i SKAGEN Kon Tiki siden oppstart

Uttaksavtale I SKAGEN Kon Tiki siden oppstart

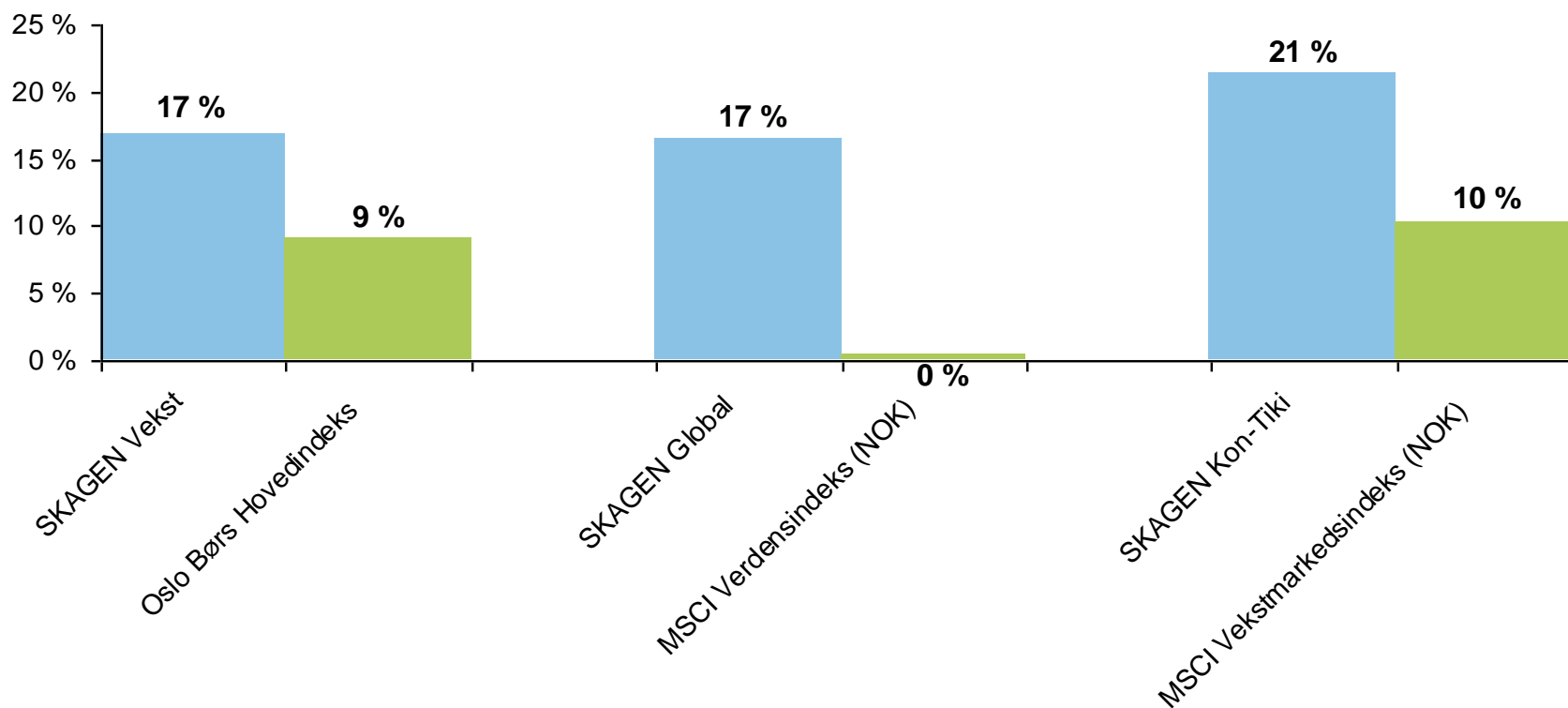
Ageposten, 1885.
Av Carl Lockher, en av Skagenmalerne.
Bildet tilhører Skagens Museum.

Takk for i dag!

Carl Lockher
Skagen 1885

Avkastning i Aksjefondene – gjennomsnitt siden start*

* SKAGEN Vekst startet 1. desember 1993, SKAGEN Global startet 7. august 1997 og SKAGEN Kon-Tiki startet 5. april 2002.
Oppdatert pr utgangen av februar 2010

Ikke sov – ta et bevisst valg!

Finn din fondskombinasjon

Vår kostnadsmodell

- SKAGEN Fondene skal ikke tjene penger på kundens transaksjoner, men gjennom å gi kunden langsiktig god avkastning.
- Ingen kjøpskostnader
- Salg/innløsning og fondsbytte er kostnadsfritt
- Vi tilbyr lave faste honorarer

Kostnader – kjøp og salg

Aksjefondene

Kjøpsprovisjon:

0 – 499.999	0,0 %
500.000 – 999.999	0,0 %
1.000.000 – 4.999.999	0,0 %
5.000.000 eller mer	0,0 %

Salgsprovisjon 0,0 %

Overføre andeler fra andre fond 0,0 % (maks)

Rentefondene

- Tegningsprovisjon rentefondene 0,0 %
- Flytting mellom aksje – rentefondene 0,0 %
- Salg 0,0 %

Forvaltningshonorar aksjefondene

- SKAGEN Vekst, 1% fast + avkastning utover 6% p.a. deles 90/10 (kunde/forvalter)
- SKAGEN Global, 1% fast + avkastning bedre enn verdensindeksen deles 90/10 (kunde/forvalter)
- SKAGEN Kon-Tiki, 2,5% fast, men avkastning bedre/dårligere enn nymarkedsindeksen regulerer honoraret opp/ned innenfor 1% – 4% etter 90/10-regel

Variabelt forvaltningshonorar beregnes daglig - avregnes årlig.

Kostnader rentefondene

Gratis inngang og utgang av fondene, ingen bindingstid, ingen begrensning på antall uttak, minstebeløp kr 1000,-.

- Obligasjonsfondet SKAGEN Tellus
  - Forvaltningshonorar 0,8 % p.a. av forvaltet beløp
- Obligasjonsfondet SKAGEN Avkastning
  - Forvaltningshonorar 0,5 % p.a. av forvaltet beløp
- Pengemarkedsfondet SKAGEN Høyrente
  - Forvaltningshonorar 0,25 % p.a. av forvaltet beløp

Etikk i SKAGEN Fondene

Det etiske landskapet er svært vanskelig å navigere i. Satt på spissen har alle selskaper et eller annet etisk dilemma. Det finnes ikke fasitsvar for alle anledninger.

- Vi tar ikke unødig risiko ved å investere i selskaper som ved sin virksomhet kan pådra seg betydelige forpliktelser eller tap ved
  - helseskader
  - lovreguleringer
  - og miljøovergrep
- Vi aksepterer ikke investeringer i selskaper som bevisst bryter grunnleggende menneskerettigheter eller skader
  - den lokale befolkningen
  - miljø
  - eller valgte styresett
- Vi forholder oss til objektivt konstaterbare fakta, ikke stemningsbølger

Ta gjerne kontakt med oss!

- Ring oss på 04001
- Besøk oss på våre hjemmesider www.skagenfondene.no
- Send oss en faks på 51 86 37 00
- Send oss en e-post kundeservice@skagenfondene.no
- Besøk oss her i Torgterassen

Vi treffes på neste informasjonsmøte til høsten!